

רע"פ 814/19 - קיבוץ עין גב נגד המשרד להגנת הסביבה - מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 814/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: קיבוץ עין גב

נגד

המשיב: המשרד להגנת הסביבה - מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בע"פ 16147-04-17 מיום 23.12.2018 שניתן על ידי כב' השופטת ת' נסים שי

בשם המבקש: עו"ד תמר איגרא; עו"ד אילנה בארף-שניר

בשם המשיב: עו"ד עדי דמתי-שגיא

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת ת' נסים שי) בע"פ 16147-04-17 מיום 23.12.2018, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בעפולה (השופטת ש' נאשף-אבו אחמד) בת"א 36189-04-15 מיום 12.2.2017, אשר דחה את בקשת המבקש לביטול צו להסרת פגיעה בסביבה החופית, לפי חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004 (להלן: חוק שמירת הסביבה החופית).

2. ביום 12.4.2015 הוצא נגד המבקש, קיבוץ עין גב, צו להסרת פגיעה בסביבה החופית (להלן: צו ההסרה) עמוד 1

לפי סעיף 9 לחוק שמירת הסביבה החופית.

במסגרת צו ההסרה, נדרש המבקש להסיר "מכשולים" שונים שהציב בכפר הנופש המופעל על ידו בסמוך לחופי הכינרת. בין היתר נדרש המבקש להסיר גדרות, מבנה מסעדה ומתקנים שונים בכפר הנופש, אשר מנעו מעבר חופשי לציבור לאורך 2 ק"מ מרצועת החוף (להלן: המכשולים).

3. על פי המתואר בצו ההסרה, המבקש הציב את המכשולים במרחק של כ-8 מטר מ"קו החוף", כהגדרתו בחוק שמירת הסביבה החופית, וזאת ללא היתר בניה כדין. כתוצאה מהצבת המכשולים, כך נטען בצו ההסרה, נפגעה זכות הציבור למעבר חופשי ב"תחום חוף הים" כהגדרתו בחוק זה, וזאת בניגוד לסעיף 5 לחוק שמירת הסביבה החופית.

במרוצת ההליך, הגיעו הצדדים להסכמות בנוגע למירב הפריטים המנויים בצו, ואילו לעניין הבקשה שלפני נותרו במחלוקת סעיפים 1 ו-2 לצו ההסרה, אשר לפיהם על המבקש להסיר את הגדר בגבול הדרומי ואת הגדר בגבול הצפוני של כפר הנופש.

4. ביום 21.4.2015 הגיש המבקש בקשה לביטול צו ההסרה לבית משפט השלום בעפולה מכוח סעיף 10 לחוק שמירת הסביבה החופית, במסגרתה טען כי נפלו פגמים שונים בהליך הוצאת הצו. בין היתר נטען כי הצו הוצא שלא כדין, לנוכח התקיימותו של החריג המנוי בסעיף 5(ב) לחוק שמירת הסביבה החופית, המאפשר את חסימת המעבר החופשי לאורך תחום חוף הים אם "הדבר נעשה בהתאם לתכנית או היתר".

5. ביום 12.2.2017 דחה בית משפט השלום בעפולה את הבקשה, וזאת לאחר ששמע ראיות וערך ביקור במקרקעין נשוא הבקשה.

בתחילת פסק הדין, דחה בית המשפט השלום את "טענות הסף" של המבקש באשר לתקינותו של הליך הוצאת הצו ובכלל זה, את הטענה בדבר הצורך בהוכחת "רמת וודאות גבוהה" לקיום התנאים הקבועים בחוק שמירת הסביבה החופית לצורך הוצאת צו ההסרה.

לגופו של עניין קבע בית משפט השלום כי כלל המכשולים המופיעים בצו ההסרה, לרבות הגדר הדרומית והגדר הצפונית, הוקמו ללא היתר כדין; כי הגדרות חוסמות את המעבר החופשי לאורך חוף הים בניגוד לאמור בסעיף 5(א) לחוק שמירת הסביבה החופית; וכי הגדר הדרומית לא "הכרחית לצרכי בטיחות", ומשכך, לא נפל פגם בהחלטת המשיבה להוציא את צו ההסרה.

6. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי בין היתר בטענה כי בית משפט השלום התעלם מהחריגים הקבועים בחוק שמירת הסביבה החופית, המאפשרים את חסימת הגישה החופשית, ובפרט מהוראות סעיף 5(ג)(8)(ב) לחוק זה, לפיו זכות הציבור למעבר חופשי לא תחול במקרקעין אשר "היתה לאדם זכות שכירות לגביהם" ערב יום תחילת החוק.

לחילופין נטען כי אין בהוראות חוק שמירת הסביבה החופית כדי לפגוע בזכויותיו של המבקש, וזאת לנוכח

הוראת המעבר המנויה בסעיף 20 לחוק זה אשר מטרתה להגן על זכויות מוקנות שהיו קיימות לחוכר בטרם נכנס החוק לתוקף.

בהתייחס לכך נטען כי על פי הסכם החכירה בין המבקש לרשות מקרקעי ישראל (להלן: רמ"י), נתונה למבקש הזכות להשתמש במקרקעין בתחום הסביבה החופית ועד לקו המים, לרבות האפשרות לגידור מתחם כפר הנופש לצורך שליטה במקום ומטעמי בטיחות (להלן: הסכם החכירה).

7. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור תוך שסמך את ידיו על קביעותיו העובדתיות של בית משפט השלום, לפיהן גדרות כפר הנופש פוגעות בסביבה החופית באופן המצדיק את הוצאת צו ההסרה.

כמו כן, דחה בית המשפט המחוזי את טענת המבקש לפיה עניינו נכנס בגדרי החריגים הקבועים בחוק שמירת הסביבה החופית בקבעו:

"אין מדובר בהקמת גדר על פי תוכנית או היתר (סעיף 5(ב) לחוק); אף אם למערער [למבקש - י' א'] זכות שכירות במקרקעין כמובנה בסעיף 5(ג)(8)(ב), המאפשר מניעת מעבר, בפנינו ההחלטה המנויה בסעיף 5(ד) בעניין מקרקעין שהוכרה בהם זכות מעבר לציבור; אף הוראת המעבר המנויה בסעיף 20 לחוק אינה מסייעת למערער, שכן היא שמורה לעיסוק או שימוש לגביו ניתן אישור או התחייבות. כאמור לעיל, מערכת ההתחייבות שבין המדינה לקיבוץ מעולם לא העניקה לו הרשאה לשימוש פרטי סגור בקו המים. עובדות אלה, בנבדל ובמצטבר, מובילות למסקנה כי גם בעניינה של הגדר הדרומית, לא קם חריג המאפשר למערער לסייג את עקרון הנגישות לחוף" (ההדגשה שלי - י' א').

לבסוף, נדחתה טענת המבקש לפיה "נימוק בטיחותי מחייב את הותרת הגדר הדרומית". בהתייחס לכך ציין בית המשפט המחוזי כי המבקש רשאי בין היתר להקים "גדר אוורירית" שאינה צפופה אשר תענה על הצורך הבטיחותי מבלי לחסום את המעבר החופשי לחוף.

8. מכאן הבקשה שלפניי, במסגרתה שב המבקש על טענותיו כפי שנטענו בערכאות הקודמות, ומפרט אותן על פני למעלה מ-50 עמודים במסגרת בקשת רשות ערעור ותשובה לתגובת המשיבה.

בסופו של יום, הסוגיה העיקרית עליה נסובה בקשת רשות הערעור - כמו גם בקשת הביטול המקורית שהוגשה והערעור עליה - היא באשר לתחולתם של החריגים לחוק שמירת הסביבה החופית על נסיבות העניין, ובפרט פרשנות הסכם החכירה בין המבקש לבין רמ"י.

לשיטת המבקש, הסכם החכירה ותוכניות הבניה החלות על המקרקעין מאפשרות את גידור כפר הנופש, וזאת בהתאם לחריגים המנויים בסעיפים 5(ב), 5(ג)(8)(ב) ו-20 לחוק שמירת הסביבה החופית.

עוד נטען כי פרשנותו של חוק שמירת הסביבה החופית, ובפרט היקף חריגיו טרם נידונו בפני בית משפט זה,

ולנוכח הפגיעה בזכויותיו של המבקש, מן הראוי לדון בעניין במסגרת הבקשה דנן.

9. המשיבה טוענת מנגד כי דין בקשת רשות הערעור להידחות על הסף, מאחר וזו לא מגלה כל עילה לקבלתה.

לשיטת המשיבה, טענות המבקש בדבר פגיעת הצו בזכויותיו נדונו והוכרעו על ידי הערכאות הקודמות על יסוד נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה, ואין בהן דבר אשר חורג מעניינו הפרטי.

בכלל זה נטען כי העניין הוכרע על יסוד היעדרם של היתרי בניה לגדרות נשוא הבקשה; פרשנות הסכם החכירה של המבקש עם רמ"י; וכן לנוכח פרשנותן של תוכניות הבניה החלות על שטח כפר הנופש.

10. דין הבקשה להידחות.

11. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים במסגרתם מעלה הבקשה סוגיה עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם הבקשה מעוררת חשש לאי-צדק שייגרם למבקש או עיוות דין.

12. הבקשה שלפניי לא בא בגדרי אמות המידה האמורות, ודי בכך כדי לדחותה.

13. על אף האצטלה העקרונית שמנסה המבקש לשוות לה, הבקשה מצויה למעשה בדל"ת אמותיו של עניינו הפרטי בלבד ונוגעת לפרשנותו של הסכם החכירה בין הצדדים, ולשאלה העובדתית בדבר קיומם של היתרי בניה כדין.

14. זאת ועוד, העובדה כי טרם נדונו הוראותיו של חוק שמירת הסביבה החופית בפני בית משפט זה לא מצדיקה כשלעצמה דיון ב"גלגול שלישי" (רע"פ 7372/12 מלכה נ' מדינת ישראל פסקה 9 (25.11.2012)), ואני סבור כי בנסיבות העניין לא עולה כל קושיה פרשנית מפסיקתן של הערכאות הקודמות הראויה להתברר במסגרת דיונית זו.

15. לבסוף אציין כי השאיפה לשמירת הסביבה החופית, כפי שזו מוגשמת באמצעות החוק לשמירת הסביבה החופית, מגלמת בחובה את הרצון לשמור על אוצרות ומשאבי הטבע ברחבי הארץ, למען יושבי הארץ ולמען הדורות הבאים, ואכיפה קפדנית של הוראות החוק – בין היתר על הפרות אשר מועד תחילתן קדם למועד החקיקה – היא ראויה ורצויה, ויש לברך על מאמצי רשויות האכיפה בהקשר זה.

16. סוף דבר, הבקשה נדחת. הצו להסרת הפגיעה בסביבה החופית מיום 12.4.2015 יהא בר-ביצוע החל מיום 1.6.2019. ביצוע הצו בכל הנוגע לגדר הדרומית, לנוכח נושא הבטיחות וכאמור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, יבוצע תוך 6 חודשים מהיום.

ניתנה היום, י"ד באייר התשע"ט (19.5.2019).

עמוד 4

ש ו פ ט
